

Mitä jokaisen on hyvä tietää PS-säästämisestä?

Sijoitus-Invest 17.–18.11.2010

- Mikä Finanssivalvonta on ja mitä se tekee?
- Mitä pitkäaikaissäästäminen on?
- Mihin PS-sopimuksen kautta voi sijoittaa?
- PS-sopimuksen kulut, tuotot ja riskit

Miksi Fiva on olemassa?

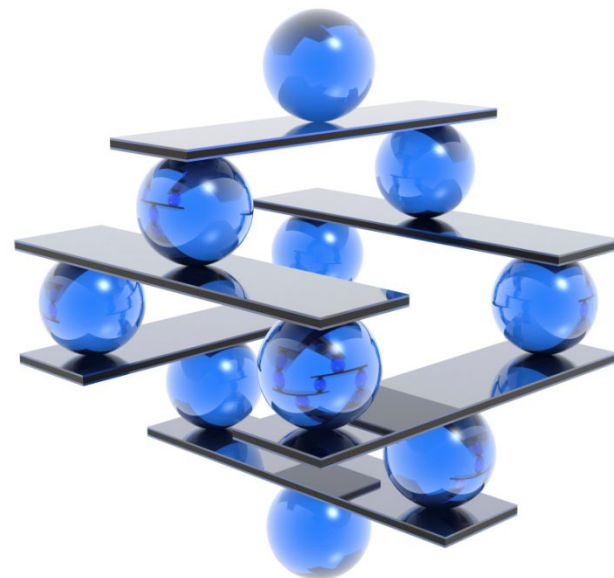
- Fiva työskentelee sen puolesta, että asiakkaat voisivat Suomessa asioida finanssialan palveluntarjoajien kanssa luottavaisin mielin.

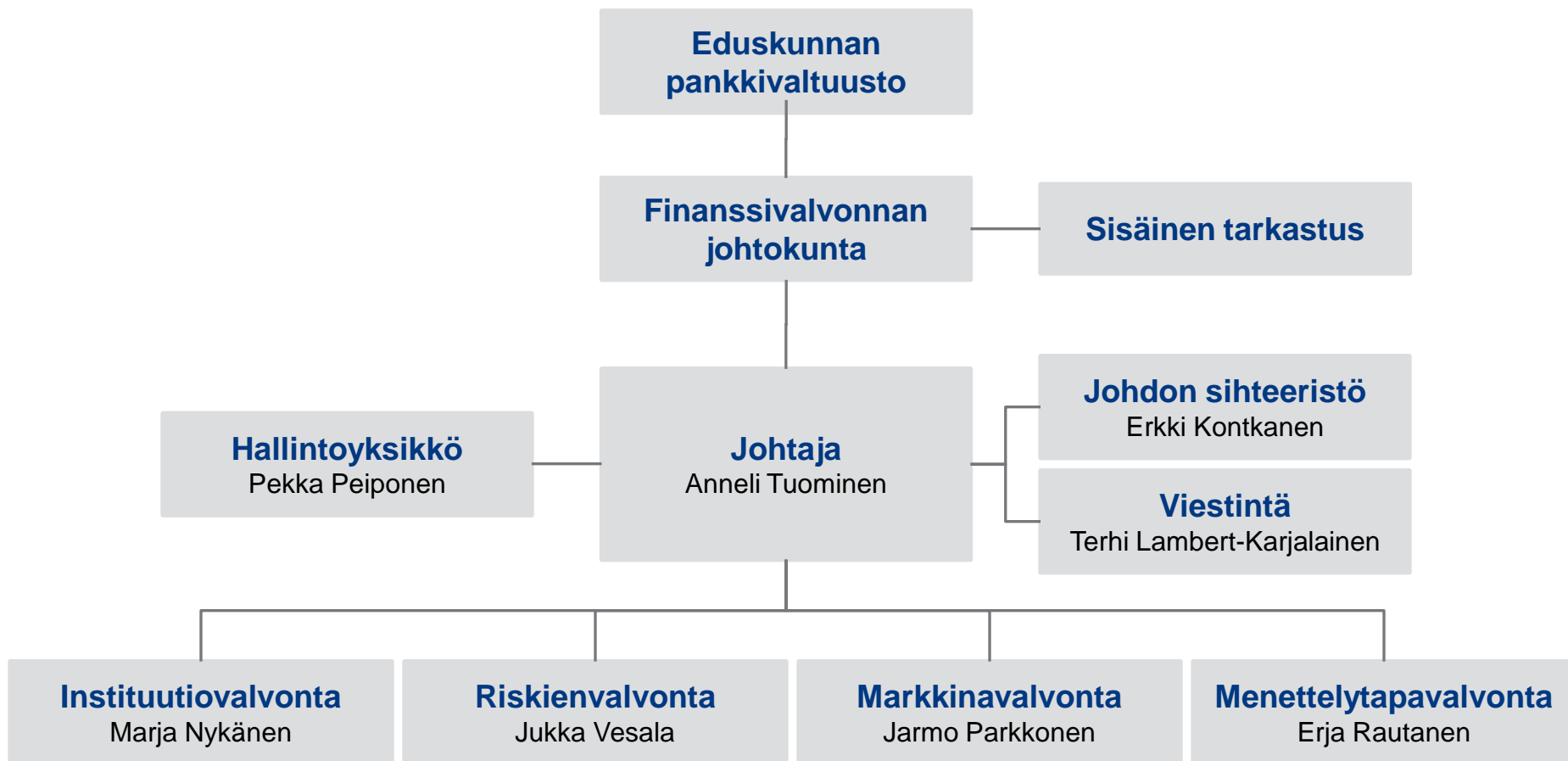

Mitä Fiva valvoo?

- Valvottavien toiminta on terveellä pohjalla
- Valvottavilla on riittävästi pääomaa ottamiinsa riskeihin nähden
- Valvottavat eivät ota toiminnassaan kohtuuttomia riskejä
- Asiakkaille ja sijoittajille tuotteista, palveluista, palveluntarjoajista ja pörssiyhtiöistä annettu informaatio on laadultaan hyvää
- Menettelytavat finanssimarkkinoilla ovat asialliset
- Maksujärjestelmät toimivat

- Sidottua säästämistä vanhuuden varalle
- Mahdolliseksi 1.4.2010 alkaen
- Verotuettua
- Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen kanssa kilpaileva säästämismuoto
- Säästövaroille erilaisia sijoituskohteita

- Lisätä kilpailua pitkäaikaissäätämisessä
- Vaikuttaa kuluihin
- Lisätä markkinoiden läpinäkyvyyttä
- Tukea eläkepoliittisia tavoitteita työssäoloajan pidentämiseksi
- Lisätä kansalaisten omaa varautumista eläkeajan kustannuksiin

- Palvelua voivat tarjota kotimaiset ja ulkomaiset talletuspankit, sijoituspalveluyritykset ja rahastoyhtiöt
- Palvelun tarjoamiseen oikeutettuja kotimaisia valvottavia noin 400 (sis. mm. osuuspankit ja säästöpankit)
- Ilmoitus Fivalle 1 kk ennen palveluntarjonnan aloittamista
- Fivan tehtävänä arvioida, onko palveluntarjoajalla edellytykset palvelun tarjoamiseen

- Fiva on antanut valvottavatiedotteen ilmoitusvelvollisuuden sisällöstä
- Keskeiset käsitellyt osa-alueet
  - Toiminnan järjestäminen (tarjottavat palvelut ja tuotteet, asiointitavat, toiminnan sidotun luonteen varmistaminen, henkilökunnan kouluttaminen)
  - Asiakkaansuoja (sopimukset, tiliehdot, selonotto- ja tiedonantovelvollisuus)
  - Tietojärjestelmät
- Fiva hyväksyy talletusten tiliehdot ja rahastojen säännöt sekä arvopapereiden tarjoamiseen liittyvät esitteet ja tarjousasiakirjat
- Normaali jatkuva valvonta ilmoituksen käsittelyn jälkeen

- Talletuspankki
  - Toimilupansa puitteissa
  - Pankki käyttää yleensä oman konsernin yhtiöitä yhteistyökumppaneinaan
- Sijoituspalveluyritys
  - Arvopaperinvälitys, sijoitusneuvonta, omaisuudenhoito, säilytys- ja hoitopalvelu
  - Pitää olla oikeus pitää hallussa asiakasvaroja
  - Ulkomaisten varojen säilytys edellyttää oikeutta säilytys- ja hoitopalvelujen tarjoamiseen
- Rahastoyhtiö
  - Hallinnoimiensa sijoitusrahastojen rahasto-osuudet
  - Tarvitaan laajennettu toimilupa: omaisuudenhoito tai sijoitusneuvonta
  - Muiden rahastoyhtiöiden rahastojen tarjoaminen edellyttää toimilupaa muuhun sijoitusrahastotoimintaan liittyvään toimintaan ja yleensä säilytys- ja hoitopalveluun

- PS-sopimuksia tarjoavat:
  - OP-Pohjola-ryhmän osuuspankit ja Helsingin OP Pankki Oyj
  - Suomen AsuntoHypoPankki Oy
  - Tapiola Pankki Oy
  - Ålandsbanken Abp
  - Aktia Pankki Oyj
  - Nordea Pankki Suomi Oyj
  - Sampo Pankki Oyj
  - Evli Pankki Oyj
  - Säästöpankit
- Sopimuksia on tehty 5 690 kpl
- Säästövarat 3,7 miljoonaa euroa
- Sijoituskohteina rahasto-osuudet, suorat osakesijoitukset

- Säästäjän varat ohjataan pitkäaikaissästämistilille, jolle ne jäävät ellei säästäjä anna toimeksiantoa varojen sijoittamisesta edelleen tai ellei hän ole tehnyt esim. omaisuudenhoitosopimusta säästämismääräysten sijoittamisesta
- Säästäjä voi päättää haluamastaan sijoituspolitiikasta ja tehdä aktiivisia sijoituspäätöksiä säästövaroista pitkäaikaissästämissopimuksessa määrittelemänsä sijoitusstrategian ja riskitason puitteissa
- Varat sidottuja säästämissopimuksen keston ajan; säästöjä ei voi nostaa ennen säästöajan loppua tai ilman erityistä nostoperustetta

- Sallitut sijoituskohteet
  - Talletukset
  - Julkisen tai monenkeskisen kaupankäynnin kohteena olevat arvopaperit
  - Arvopaperit, joiden liikkeeseenlaskijana tai takaajana on ETA-valtio, sen keskuspankki tai sen alueellinen hallintoyksikkö (Suomessa kunta tai kuntayhtymä) tai sellainen kansainvälinen julkisyhteisö, jonka jäsenenä on vähintään yksi ETA-valtio tai Euroopan keskuspankki
  - Suomalaiset sijoitusrahasto-osuudet ja Suomeen notifioidut direktiivin mukaiset UCITS-osuudet tai markkinointiluvan saaneet non-UCITS-osuudet
  - Johdannaissopimukset vain suojaustarkoituksessa

- PS-laki mahdollistaa sijoittamisen myös ulkomaisiin UCITS-muotoisiin yhteissijoitusyrityksiin
  - Rahoitustarkastuksen tulkinta 1/2007 ulkomaisten yhteissijoitusyritysten markkinoinnista
  - Pitkäaikaissäätämiseen liittyvien ulkomaisten UCITS-muotoisten yhteissijoitusyritysten (sisältää myös ETF:t) sallittavuus sijoituskohteena ei edellytä rahaston notifiointia Suomeen silloin, kun sijoittaminen tapahtuu täysin säästäjän omasta aloitteesta
  - Pitkäaikaissäätämistarkoituksessa Non-UCITS-muotoisilta (sis. ETF:t) yhteissijoitusyrityksiltä edellytettäisiin kuitenkin aina markkinointilupaa silloinkin, kun sijoittaminen tapahtuu säästäjän omasta aloitteesta, jotta PS-lain edellyttämä tiedonantovelvollisuuden taso voidaan varmistaa

- Säästämissopimuksen nimi
  - Selkeästi ilmi, että kysymys on PS-laissa tarkoitettusta säästämissopimuksesta
  - Harhaanjohtavuuden välttämiseksi säästämissopimuksesta ei tule käyttää nimitystä tili
- Säästämissopimukseen ne PS-lain 10 :ssä todetut seikat, jotka sovitaan yksilöllisesti kunkin asiakkaan kanssa (esimerkiksi sijoitusstrategia ja sijoitusten riskitaso)
  - sopimuksen yleisiin ehtoihin kaikille asiakkaille yhteiset

- Säästämissopimuksessa on mainittava ajankohta, jolloin varojen takaisinmaksu alkaa ja kaikki laissa mainitut erityiset nostoperusteet. Takaisinmaksuun liittyvät käytännön menettelytavat voidaan todeta yleisissä ehdoissa.
- Takaisinmaksuaika 10 vuotta, kuitenkin vähintään 6 vuotta

- Sijoituskohteet, joihin säästövaroja sijoitetaan
  - Yksittäisistä sijoituskohteista tarkemmin erillisellä liitteellä
- Säästämissopimukseen myös sijoitusstrategia ja sijoitusten riskitaso
  - Sijoitusstrategian ja riskitason olennainen muuttaminen edellyttää sopimuksen muuttamista
- Sijoittamiseen liittyvät palvelu- ja muut sopimukset ehtoineen (esimerkiksi sijoituspalvelusopimus tai omaisuudenhoitosopimus) erillisinä sopimuksina

- PS-lain mukaan kaikista säästämissopimuksen nojalla perittävistä kuluista ja muista veloituksista on sopimuksessa mainittava kululajit sekä niiden määräytymisperusteet
  - Säästämissopimukseen, siihen liittyvään säästämistiliin ja mahdollisiin säästövarojen sijoittamista koskeviin palvelu- tai muihin sopimuksiin perustuvat kulut
  - Tarkemmat tiedot voivat sisältyä sopimuksen liitteenä olevaan hinnastoon
  - Palveluntarjoajan vaihtamisesta aiheutuvien kulujen tulee perustua todellisiin irtisanomisesta ja varojen siirtämisestä aiheutuviin välittömiin kuluihin ja niiden on oltava kohtuulliset eivätkä kulut saa muodostua esteeksi palveluntarjoajan vaihtamiselle
- Kulut vaihtelevat; osa ei peri sopimuksesta hoitokulua, osa perii prosentuaalisen, osa euromääräisen kulun, osa ottaa kulun nostoista; kaikki perivät sijoittamiseen ja palveluntarjoajan vaihtoon liittyviä kuluja

- Sopimuksen panttaus- ja luovutuskielto
- Palveluntarjoajan kuittauskielto
  - Palveluntarjoajalla on kuitenkin oikeus veloittaa säästämistililtä sopimuksen mukaiset kulut

- Säästämissopimuksen muuttamisesta ei ole säännöksiä PS-laissa
  - Säästämissopimukseen ei voi sisällyttää määräyksiä, jotka antavat palveluntarjoajalle mahdollisuuden muuttaa sopimusta yksipuolisesti
  - Vähäiset ja muut kuin olennaiset muutokset ovat mahdollisia, jos muutoksen peruste on yksilöity sopimuksessa
  - Muutoksen olennaisuutta arvioidaan säästäjän näkökulmasta; esim. merkittävä hinnan korotus on olennainen muutos
  - Palveluntarjoajalla oikeus tehdä muutoksia lainsäädännön tai viranomaisen päätöksen johdosta
- Kun säästäjä alun perin päättää tehdä pitkäaikaissäästämistä koskevan sopimuksen, hän solmii sopimuksen tiettyjen lähtökohtien varassa (ehdot, hinnat ym.). Näitä lähtökohtia ei ole perusteltua muuttaa olennaisesti sopimuskauden aikana, koska säästäjä ei voi nostaa säästövarojaan vapaasti.

- Vastuuta koskevissa sopimusehdoissa on otettava **kohtuullisessa määrin** huomioon sekä palveluntarjoajan että säästäjän vastuu esim. sijoitusstrategian ja riskitason noudattamisesta
- Palveluntarjoajalle kuuluva vastuu sijoituspalvelujen tarjonnassa ja säästämissopimusta koskevan tiedonantovelvoitteen täyttämisestä

- **Pitkäaikaissäätämissopimukseen** liittyy laissa säädetty tiedonantovelvollisuus, jonka sisältöä täsmennetään asetuksella
- Vastuu **pitkäaikaissäätämissopimuksen tiedoista** rinnastuu vakuutusopimuslaissa säädettyyn
  - 'Jos palveluntarjoaja tai sen edustaja on säästämissopimusta markkinoitaessa jättänyt säästäjälle antamatta tarpeellisia tietoja säästämissopimuksesta tai antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, säästämissopimuksen katsotaan olevan voimassa sen sisältöisenä kuin säästäjällä oli saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää'
  - Säännös ei tee tyhjäksi muussa lainsäädännössä säädettyä tarjoajan vastuuta ja tiedonantovelvollisuutta sijoituskohteista tai sijoituspalvelusta

- Pitkäaikaissäätämissopimuksen puitteissa tehtäviä **erillisiä sopimuksia**, joita säästöaikana tehdään **sijoituskohteiden hankkimisesta** säännellään edelleen muussa lainsäädännössä (esim. AML, SRL tai MiFiD-velvoitteet)
- Riidat käsitellään lautakunnissa ja tuomioistuimissa
- Fivan normaalia valvontaa

- Pääomaverotuksen piirissä
- Maksujen verovähennysoikeus
  - 5 000 euroa vuodessa
  - Oma vapaaehtoinen eläkevakuutus
  - Työnantajan maksama vakuutusmaksu > 2 500 euroa
- Eläkettä verotetaan
  - Pääoma ja tuotto
- Nostorajoitukset ja nostoperusteet
  - TyEL:n mukainen alin vanhuuseläkeikä, nyt 63 vuotta
  - Nostoperusteet: puolison kuolema, avioero, pysyvä työkyvyttömyys, osatyökyvyttömyys ja vähintään vuoden kestänyt työttömyys
- Perillisten verotus
  - Tuloverotuksessa pääomatuloa
  - Perintövero
- Kysy verohallinnosta!

- Erilaiset palvelu-/tuotekonseptit
- Säästövarojen pitkäaikainen sitominen
- Asiakkaan oikeudet ja velvollisuudet, asiakkaan oman aktiivisuuden merkitys
- Kulujen merkitys sijoituksen tuotossa
- Sijoittamisen riskit, hajautuksen merkitys, veroetu
- Palveluntarjoajan vaihtamisen merkitys sijoittajan kannalta, esim. kannattaako vanha eläkevakuutus sopimus vaihtaa pitkäaikaissäästämissopimukseen
- **Muista:**
  - Palveluntarjoajan edustajan tehtävänä on myydä tuotteita.
  - Säästäjänä Sinä kannat sijoitusriskin!
  - fine.fi ja finanssivalvonta.fi

Kiitos!

Päivi Turunen
markkina-
valvoja

paivi.turunen@finanssivalvonta.fi
puh. 010 831 5557

www.finanssivalvonta.fi